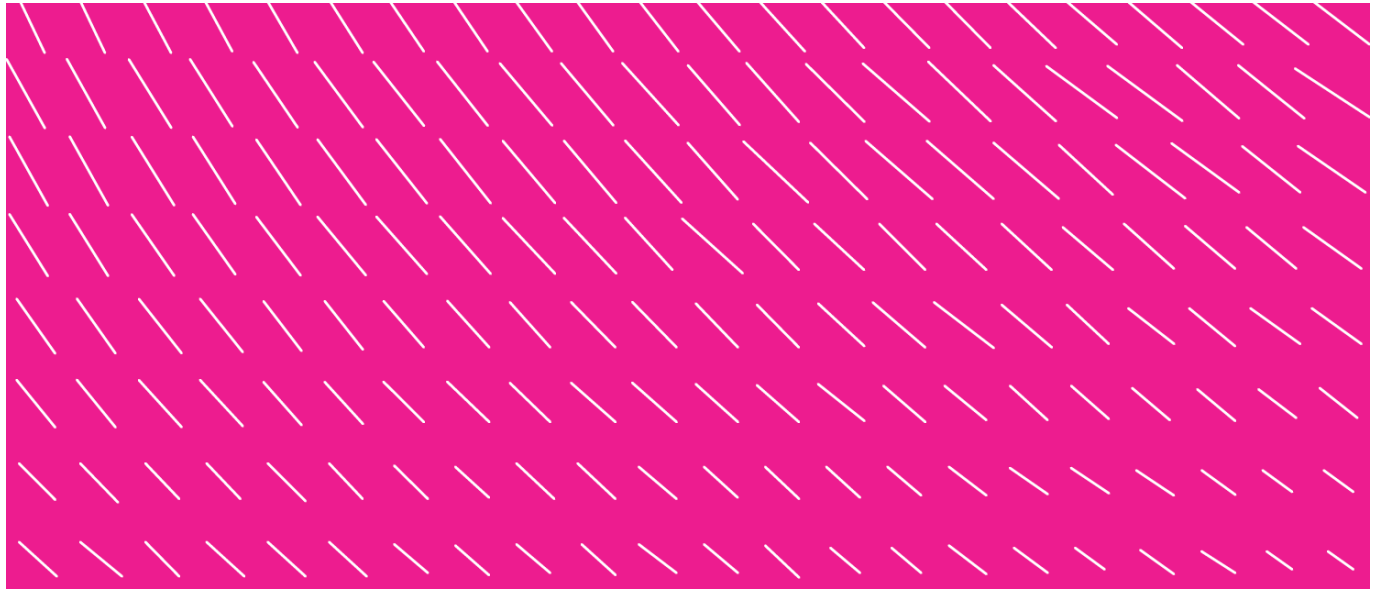

PANKKIBAROMETRI I/2021

Sisällysluettelo

1 Kotitalouksien luotonkysyntä vahvassa kasvussa	4
2 Yritysten luotonkysyntä vielä lievästi alavireistä	7

Pankkibarometri

Finanssiala ry (FA) kysyy neljännesvuosittain Pankkibarometrin avulla pankinjohtajien käsityksiä ja odotuksia luotonkysynnän ja eri sijoitusmuotojen kehityksestä. Barometri toteutetaan nettikyselynä.

Vastaajina on muun muassa pankin- ja konttorinjohtajia, konttorien esimiehiä ja luottopäälliköitä. Barometrikysely lähetetään seuraaville pankeille: Nordea, OP Ryhmä, Danske Bank, Aktia Pankki, Handelsbanken, Säästöpankkiryhmä, POP Pankki -ryhmä, Ålandsbanken, Oma Säästöpankki, Hypo, SEB ja S-Pankki. Vastaajien lukumäärät vastaavat pääpiirteissään pankkien markkinaosuuksia Suomessa.

Pankkibarometriin I/2021 saatiin yhteensä 70 kpl vastauksia, joista 36 kpl oli yritysasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta ja 34 kpl henkilöasiakkaista vastaavilta pankinjohtajilta.

Raportissa tulokset esitetään saldolukuina tai prosenttiosuuksina kaikista vastaajista. Saldoluvut lasketaan vähentämällä positiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuudesta negatiivista kehitystä ennakoivien vastausten prosenttiosuus. Luotonkysynnän kehitystä kuluvalle ja seuraavalle vuosineljänneksellä koskevissa kysymyksissä vertailukohtana on vuotta aiempi vuosineljännes.

Barometrikysely I/2021 tehtiin helmi-maaliskuun vaihteessa.

Lisätietoja: Asiantuntija Mariia Somerla, puh. 020 793 4292 ja analyytikko Kimmo Koivisto, puh. 020 793 4257.

Tiivistelmä

Finanssiala ry:n tuoreen Pankkibarometrin mukaan kotitalouksille on alkuvuoden 2021 aikana myönnetty huomattavasti enemmän luottoja kuin vuosi sitten. Koronapandemian vaikutus näyttää olleen vain tilapäinen häiriö kysynnässä. Myös odotukset lainanottohalukkuudesta ovat parantuneet. Pankkien myöntämät lyhennysvapaat ja laina-ajan pidennykset ovat palaamassa normaalille tasolle. Kevään luotonkysyntää koskevien odotusten tarkastelussa on otettava huomioon, että vertailuajankohtana keväällä 2020 kysyntä hiljeni voimakkaasti koronapandemian puhjettua.

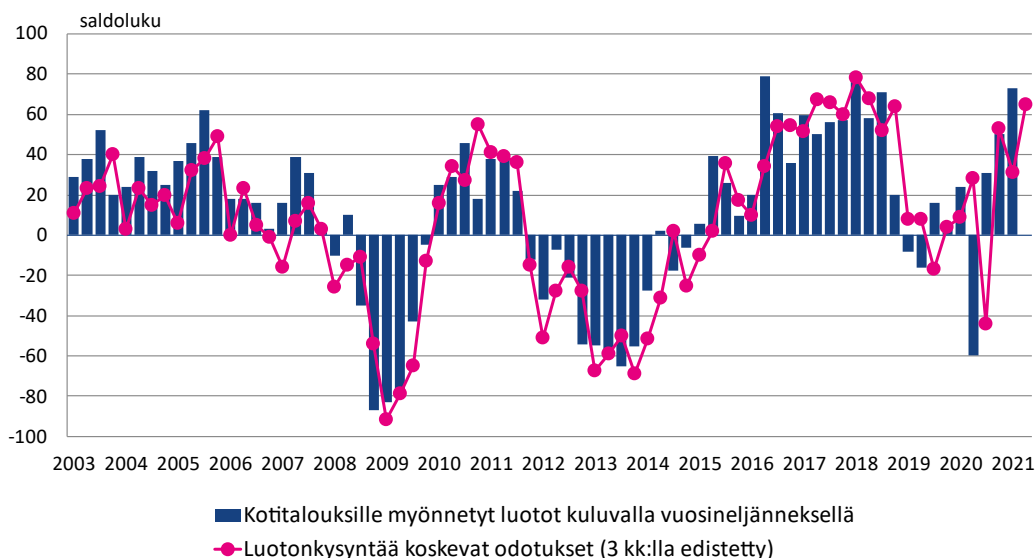
Sen sijaan yritysten luotonkysyntä on vieläkin alavireistä. Alkuvuoden 2021 aikana luottoja on myönnetty jonkin verran vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Tulevan kevään luotonkysynnän odotuksia kuvaavat arviot ovat kuitenkin jo paranemassa: kolmasosa vastaajista odottaa lainojen kysynnän vilkastuvan. Jos lainaa otetaan, sen odotetaan menevän edelleen ensisijaisesti käyttöpääoman vahvistamiseen ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin. Myös investointeihin vaikuttaa jo olevan hieman lainanottohalukkuutta, viidesosa vastaajista odottaa investointirahoituksen olevan aiempaa vilkkaampaa.

Kotitalouksien riskinottohalukkuus sijoittamisessa kasvaa vahvasti. Erityisesti suorat osakesijoitukset ja osakerahastot ovat hyvin suosittuja sijoituskohteina, mutta myös säästövakuutukset sekä asunto- ja kiinteistösijoittaminen ovat edelleen lisäämässä suosiotaan. Talletusten suosion alamäki sen sijaan jatkuu. Kotitalouksien raha siis etsii aktiivisesti parempaa tuottoa.

1 Kotitalouksien luotonkysyntä vahvassa kasvussa

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että kotitalouksille on myönnetty vuoden 2021 ensimmäisellä vuosineljänneksellä selvästi enemmän luottoja kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana (kuvio 1.). Myönnettyjä luottoja kuvaava saldoluku nousi peräti 73 pisteeseen edellisen kyselyn 50 pisteestä. Yhtä vaille kaikki vastaajista arvioivat luottoja myönnetyn enemmän tai yhtä paljon kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Saldoluvun vahvasti positiivinen kehityssuunta kertoo, että kotitalouksien elämä jatkuu koronasta huolimatta tulevaan luottaen. Pitkän aikavälin keskiarvo¹ (+17) ylitettiin selvästi. Odotukset kotitalouksien luotonkysynnästä seuraavalla neljänneksellä ovat nekin kasvussa vuodentakaiseen verrattuna. Luotonkysynnän odotuksia kuvaava saldoluku nousi 65 pisteeseen. On kuitenkin huomattava, että vertailuajankohtana keväällä 2020 kysyntä hiljensi voimakkaasti koronapandemian puhjettua.

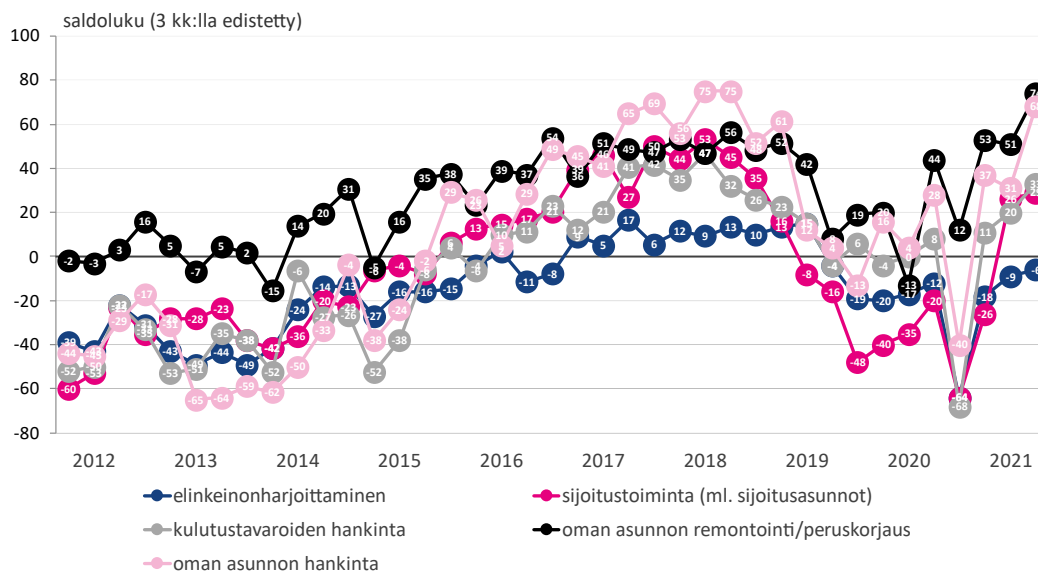
Kuvio 1. Kotitalouksien luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Luottoja odotetaan kysyttävän keväällä 2021 aiempaa enemmän erityisesti oman asunnon remontointia varten (kuvio 2.). Sen saldoluku nousi 74 pisteeseen, korkeammalle kuin koskaan aiemmin. Myös oman asunnon hankinnan saldoluku nousi huomattavan korkealle, 68 pisteeseen. Lisäksi kulutustavaroiden hankintaan ja sijoitustoiminnan rahoittamiseen otetuilla luotoilla on arvioitu olevan selvästi aiempaa enemmän kysyntää tulevana keväänä. Koronan tuottama häiriö kysyntään näyttää siis olleen tilapäistä. Vain elinkeinon harjoittamiseen liittyvien lainojen kysyntä näyttää vieläkin olevan lievästi vähenemässä.

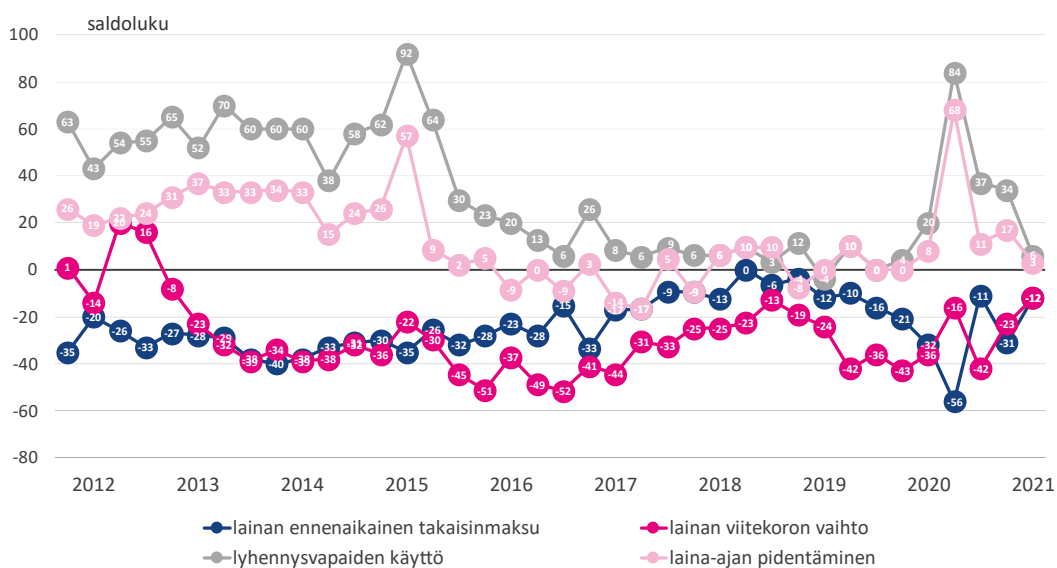
¹ Vuosien 1997–2021 keskiarvo.

Kuvio 2. Odotukset kotitalouksien luotonottohalukkuudesta luoton käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

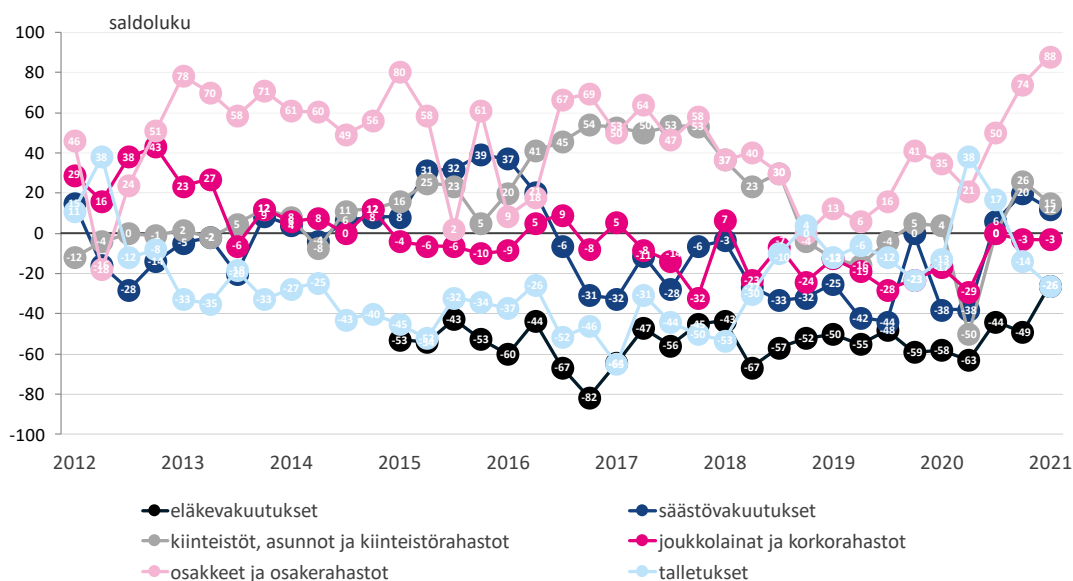
Lainanhoidon joustomahdollisuuksista lyhennysvapaiden käytön ja laina-ajan pidentämisen saldoluvut ovat palautuneet koronan jäljiltä lähelle nollatasoa. Valtaosa vastaajista katsoo kaikkien joustomahdollisuuksien käytön pysyvän ennallaan. Pankkien tuki asiakkailleen vaikeana aikana on siis kantanut hedelmää, ja tilanne on normalisoitumassa (kuvio 3.). Lainan viitekoron vaihtoa taikka lainan ennaikaista takaisinmaksua ei edelleenkään koeta kovin tarpeellisina joustomahdollisuuksina.

Kuvio 3. Joustomahdollisuuksien käyttö kotitalouksien lainanhoidossa tällä hetkellä

Eri sijoitusvaihtoehtoista osakkeiden ja osakerahastojen suosio on noussut ennätysmäisen korkealle tasolle kotitalouksien keskuudessa, niiden saldoluku nousi peräti 88 pisteeseen (kuvio 4.). Yli 90 prosenttia vastaajista arvioi niiden olevan kasvussa. Säästövakuutusten saldoluku pysyi positiivisena, vaikkakin laski 12 pisteeseen. Myös asunto- ja kiinteistösijoitukset nähdään edelleen aiempaa houkuttelevimpina. Sen sijaan talletusten suosio näyttää alenevan edelleen, saldoluku laski nyt -26 pisteeseen. Aktiivinen sijoittaminen siis nähdään juuri nyt hyvänä vaihtoehtona rahojen turvallisen pankkitilillä säilyttämisen sijaan.

Kuvio 4. Eri sijoituskohteiden suosio kotitalouksien keskuudessa tällä hetkellä

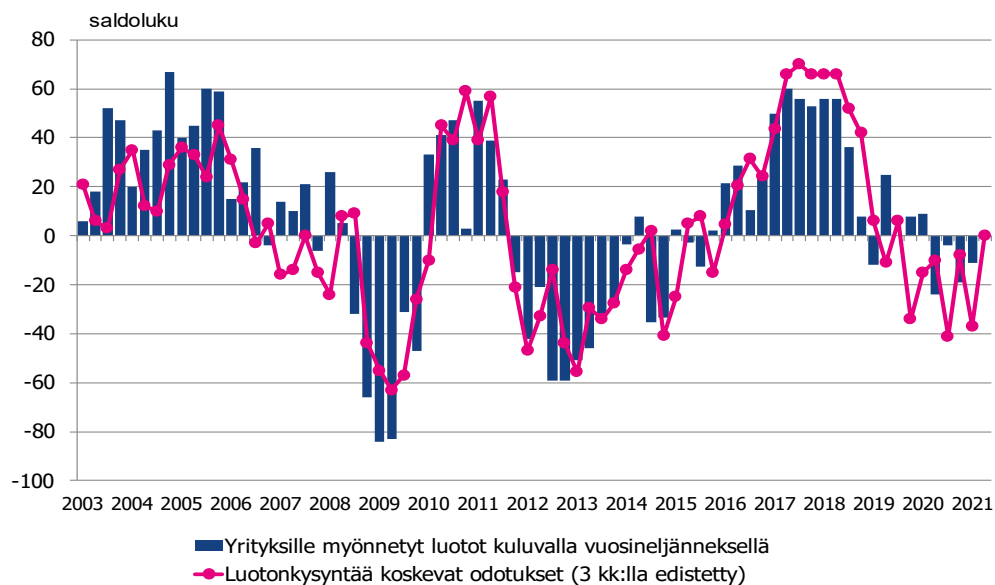

2 Yritysten luotonkysyntä vielä alavireistä

Pankkibarometrin vastaajat arvioivat, että yrityksille on myönnetty vuoden ensimmäisellä neljänneksellä luottoja viime vuoden alkua vähemmän. Saldoluku nousi lievästi, -11 pisteeseen (*kuvio 5.*), ja jäi siis selvästi pitkän ajan keskiarvonsa (13)² alle. Vaikka kansantalouden mittarit vuodelta 2020 ovat aiemmin arvioitua paremman näköisiä, ovat talousnäkymät vieläkin kovin epävarmat. Tämä pitää monet yritykset varovaisina rahankäytössään. Lisäksi julkista tukea on tulossa lisää yrityksille, mikä osaltaan vähentää tarvetta pankkiluotoille. Suunta on kuitenkin jo parempaan.

Yritysten luotonkysynnän odotetaan pysyvän ennallaan kevään 2021 aikana. Näkymät kuitenkin paranivat selvästi, eli odotuksia kuvaava saldoluku nousi nollaan edellisen kyselyn -37 pisteestä. Vastaajajakauma oli tasainen, kolmasosa odottaa kysynnän olevan laimeampaa, kolmasosa pysyvän ennallaan ja kolmasosa odottaa sen vilkastuvan.

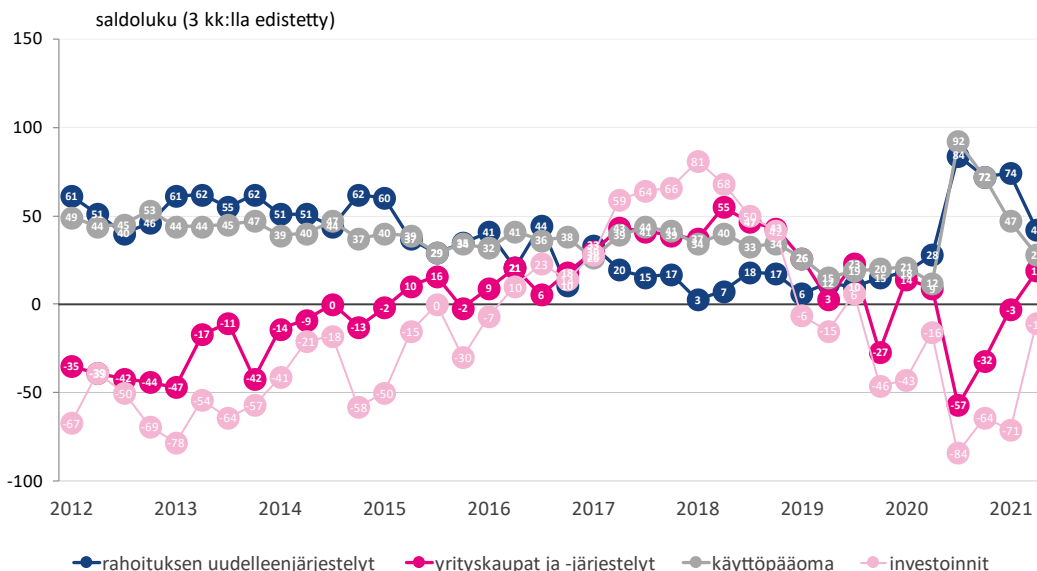
Kuvio 5. Yritysten luotonkysyntä kuluvalle ja seuraavalla vuosineljänneksellä

Koronan aiheuttamat vaikeudet näkyvät yrityslainoituksessa vielä jossain määrin. Käyttöpääomaan ja rahoituksen uudelleenjärjestelyihin tarvittavien lainojen ottohalukkuuden arvioidaan pysyvän melko vilkkaana kevään 2021 aikana. Yrityskauppoihin ja -järjestelyihin käytettävien lainojen kysyntäodotukset ovat toipuneet, jopa lievästi vuodentakaisen tason yläpuolelle (*kuvio 6.*). Myös investointien käynnistämisen lainarahalla arvioidaan jo osin toteutuvan tulevana keväänä. Vaikka saldoluku jäi -11 pisteeseen, niin silti 22 prosenttia kyselyn vastaajista arvioi investointeihin käytettävien luottojen kysynnän vilkastuvan seuraavalla vuosineljänneksellä.

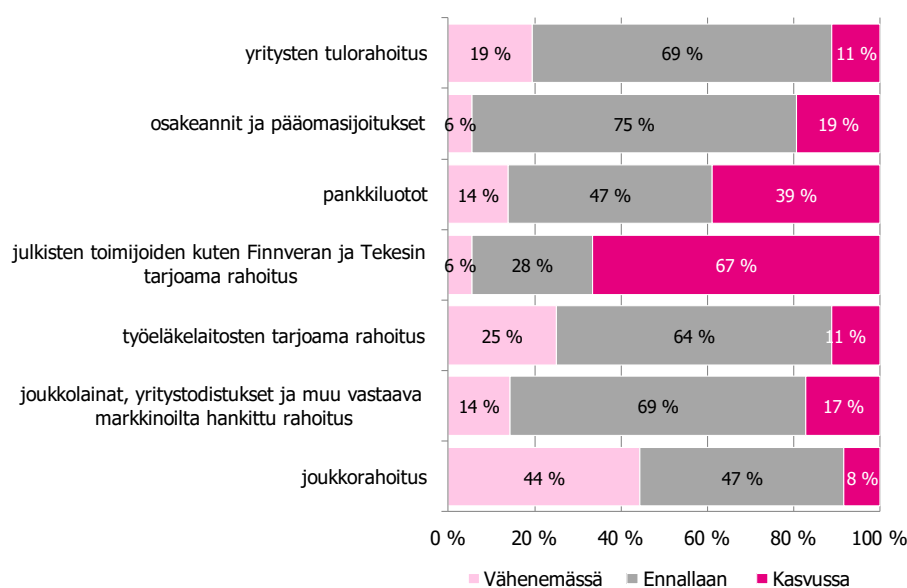
² Vuosien 1997–2021 keskiarvo

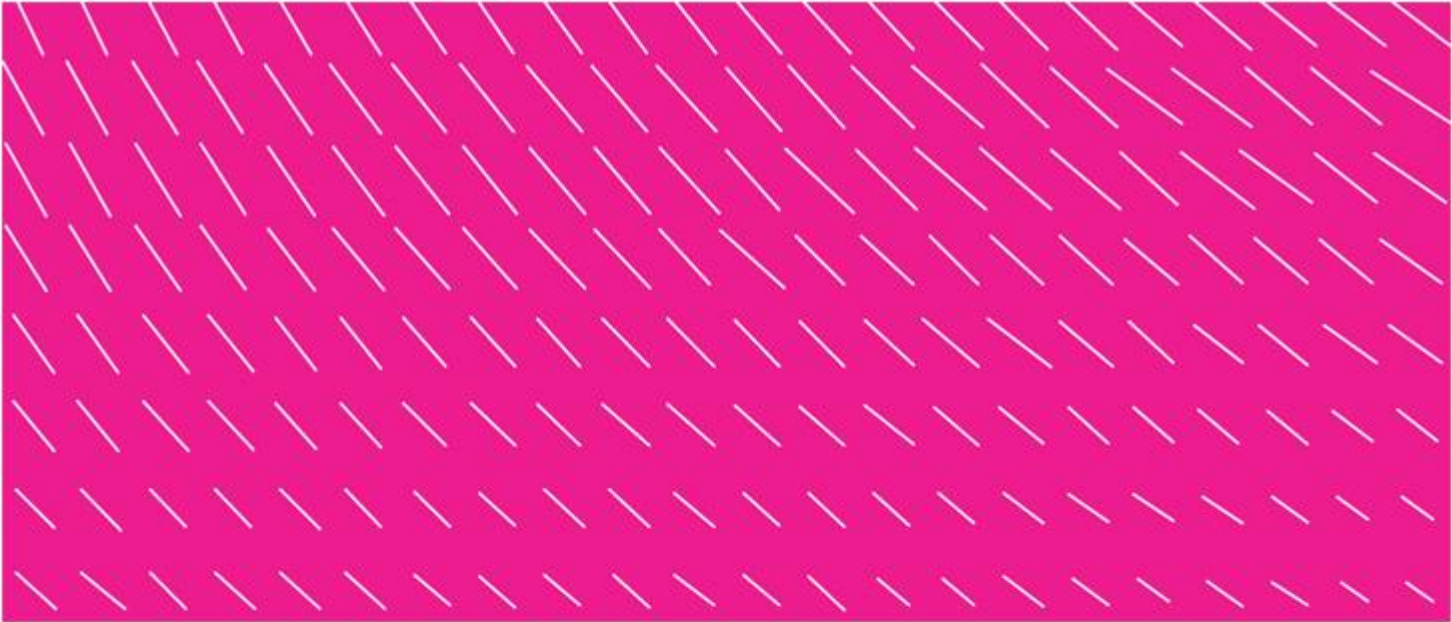
Kuvio 6. Odotukset yritysten luotonottohalukkuudesta käyttötarkoituksittain seuraavalla vuosineljänneksellä

Pankkibarometrin vastaajien mukaan yritysten rahoituksessa turvaudutaan edelleen vahvasti julkiseen rahaan. Pankkiluottojen käyttö nähdään kuitenkin tällä hetkellä selvästi aiempaa houkuttelevampana. Työeläkelaitosten rahoitus on kääntynyt jo selvemmin väheneväksi, eikä oman tulorahoituksen positiiviseen kehitykseen oikein vielääkään uskota. Sen sijaan markkinarahoituksessa nähdään jo selvää kasvumahdollisuutta (kuvio 7.).

Kuvio 7. Eri rahoitusmuotojen käytön kehitys tällä hetkellä yritysten keskuudessa

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

